

Kako smo letos opazovali znanilke pomladi

//Eva Vukelič

1: V vrtcu v Cerknici so ptice opazovali na svoj prilagojeni način. Opazovanja so s štampiljko označili na plakatu.

2: Hudournik (*Apus apus*) je najmanj poznan izmed štirih selivk, čeprav gnezdi blizu človeka - v mestih in večjih naseljih.

Letos spomladi smo bili še posebej pozorni, kdaj bomo prvič opazili katero izmed najbolj znanih selivk – belo štorckljo, kmečko lastovko, kukavico in hudournika. Podatke o opazovanjih smo vnesli na spletni strani www.springalive.net in si nato na zemljevidih ogledali, kako vračajoče se selivke napredujejo proti severu Evrope. Do začetka poletja se je tako nabralo prek 16.000 podatkov iz 30 evropskih držav. Rezultati kažejo, da so bile prve selivke letos opažene približno dva tedna prej kot lani, verjetno kot posledica tople pomladi.

Kako smo opazovali v Sloveniji

Glede na to, kako malo nas je, smo se prav dobro odrezali! Zbrali smo le malo manj opazovanj kot 40-krat številnejši Nemci in več kot Britanci! Natančnejše podatke si lahko ogledate v tabeli. Zanimivo je, da redkost ptic še ne pomeni nujno majhno število opazovanj. Tako opazno in priljubljeno ptico, kakršna je bela štorcklja, smo

največkrat zabeležili na Notranjskem, čeprav jih tu ni toliko kot v Pomurju in Podravju. Še najmanj smo opazili hudournikov. Vse kaže, da te vrste še ne poznamo prav dobro, čeprav se pojavlja v skoraj vseh večjih naseljih v zahodni in severovzhodni Sloveniji.

Vrtec Martin Krpan Cerknica

V vrtcu Martin Krpan Cerknica so opazovali znanilke pomladi na svoj prilagojeni način. V skupini 5 – 6 let starih otrok Račke v vzgojiteljicami Tatjano Š., Miro J. in Daco P. so izdelali plakat s tabelo. V tabelo so otroci in starši s štampiljko označevali svoja prva opazovanja selivk. Otroci so odgovorili na vprašanje, zakaj se jim zdi pomembno opazovati ptice, naslednje:

Miha: ... da sem spoznal ptice, jih bolj opazil.

Tjaša: ... meni je bila pa najbolj všeč štorcklja.

Patrik: ... da spoznavam ptice, kakšne barve so.

Taja: ... meni je bilo pa lepo, ko sva z mamico iskali ptice.

Špela: ... da lahko drugim pokažemo, koliko ptic smo opazili in da jih spoznamo.

Utrinki s spletne strani www.springalive.net

Bela štorcklja, 19. marec 2007

Štorckljo sem pozimi prvič opazila devetnajstega marca. Videla sem jo v gnezdu na električnem stebru ob cesti,

kjer ima že vrsto let gnezdo in tudi mladiče. Vse do danes (12.4.) mladičev še nisem videla. Kaj je počela, ko sem jo videla? Stala je v gnezdu.

Bela štorcklja, 29. marec 2007

Štorckljo sem videl danes, ko smo se peljali iz šole. Pravzaprav sta bili dve štorcklji, ena je stala, druga pa mogoče grela jajca. Gnezdo sta imeli na žičnem drogu. Videl sem jo ob 13:02.

Blaž Jerebic, 9 let

Kmečka lastovka, 9. april 2007

Ko sem bil doma, je v naš hlev priletela lastovka. Ko sem prišel v hlev, sem videl, da ima v kljunčku seno in si povpravlja gnezdo.

Blaž Jerebic, 9 let

Kukavica, 15. april 2007

Ker se projekt Pomlad prihaja! bliža koncu, sem se odločil, da vam opišem moja poslušanja kukavice. Sicer je letos še nisem videl. Sem jo pa velikokrat slišal. Ko grem v naravo, jo poslušam že od kakšne sredine aprila. Prepoznam jo po značilnem ku-ku. Ti zlogi se ponavljajo s prekinitvami. Kukavico slišim tako v Udin Borštu, v gozdu pod Joštom kot tudi v drugih gozdovih, kamor se odpravim. Pa še nekaj sporočim. Odkar sem v Pševu pod Joštom opazil kukavice, jih opazim vsakič, ko pridem tja. Vedejo se vsakokrat podobno, njihovo število pa se je od prvega opazovanja še nekoliko povečalo.

Aljaž Kožuh, 15 let

Kmečka lastovka, 4. maj 2007

Opazil sem jih v velikih jatah, ko so jadrale po nebu. Kasneje pa so sedale na električne vodnike in grmičevje. Vsak dan jih videvam na makadamu ob hiši, kjer se pasejo in nabirajo pesek. Mislim, da za obnovo gnezd, ali pa ga zobajo za lažjo prebavo, kot vse ptice.

David Pavliha, 13 let

Kmečka lastovka, 26. maj 2007

Mislim, da sem kmečke in mestne lastovke videval cel mesec in pol pred tem dnevom, a so mi šele ta dan prišle

tako blizu, da sem jih dokončno prepoznal. Bil se na našem vikendu pod Pševom pod Joštom. Ko sem se sprehajal, sem opazil, da se naokoli spreletava kar nekaj kmečkih lastovk. Bilo jih je skupno vsaj ducat na celem travniku. Spreletavale so se po zraku, delale akrobacije, pristajale na veje in tla, krožile, strmoglavljale, se spreletavale druga okoli druge in še bi lahko našteval. Videl sem tudi, da peruti niso imele vedno razprtih, ampak so jih za krajši čas med letom tudi zložile. To je bilo opaziti celo popoldne, odkar sem jih prvič opazil, sicer ne čisto ves čas. To je bil res čudovit prizor. Že trikrat sem vnesel svoja opazovanja, upam, da še kdaj. Upam, da opazim še preostali dve vrsti. Kukavico sem slišal že večkrat in na več koncih. Ko jo opazim, če jo, sporočim. Lep pozdrav vsem organizatorjem, sodelavcem in opazovalcem projekta Pomlad prihaja ali Spring alive!

Aljaž Kožuh, 15 let

Vsem, ki ste sodelovali v akciji, se najlepše zahvaljujemo za vaš prispevek, s pomočjo katerega bomo boljše razumeli ptice in njihove selitve. Vse skupaj vas vabimo k opazovanju selivk tud prihodnje leto. Res da ptice v tem času šele zapuščajo naše kraje, vendar čas hitro mineva in mimogrede bodo spet tu! ●

3: Kukavico (*Cuculus canorus*) je težko videti, zato smo pri tej vrsti zabeležili datum, ko smo jo prvič slišali. foto: Igor Brajnik

4: Kazalke za knjige so otroke tudi med branjem spomnile na to, da morajo spremljati prihod znanilk pomladi. foto: Barbara Vidmar

5: Na spletni strani smo si lahko ogledali, kako selivke napredujejo proti severu. vir: www.springalive.net

Regija	Bela štorcklja	Kmečka lastovka	Kukavica	Hudournik	Skupaj
Notranjsko-kraška	48	25	14	6	93
Pomurska	22	11	9		42
Osrednjeslovenska	9	12	2	2	25
Goriška		14	10	1	25
Gorenjska	8	8	3		19
Podravska	9	2	3	1	15
Jugovzhodna Slovenija	3	3	2		8
Savinjska	4	1	1		6
Obalno-kraška		3		1	4
Zasavska	1		2		3
Spodnjeposavska	1				1
Skupaj	105	79	46	11	241